

PROCURATURA REPUBLICII MOLDOVA

PROCURATURA GENERALĂ

mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73, MD-2001, Tel.: /373 22/ 828 373

www.procuratura.md / e-mail: proc-gen@procuratura.md

20 octombrie 2023 nr.4-1d/23-

La nr.18-69-10731 din 09.10.2023

Ministerul Justiției
copia: Cancelaria de Stat

Procuratura Generală a examinat proiectul de *hotărâre pentru aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea Codului penal al Republicii Moldova nr.985/2002 (prevenirea și combaterea exploatării sexuale și abuzurilor sexuale comise asupra minorilor) (număr unic 869/MJ/2023)*, remis spre avizare.

Apreciind eforturile autorilor la elaborarea proiectului de lege și având în vedere că acesta are ca scop armonizarea legislației penale cu referire la contracararea abuzului și exploatării sexuale online asupra copiilor la prevederile internaționale, inclusiv îmbunătățirea cadrului legal întru asigurarea unei mai bune preveniri și contracarări a acestor categorii de infracțiuni precum și o mai bună protecție a copilului de asemenea forme de exploatare, susținem prezentul proiect de lege.

Totodată, verificând conținutul proiectului înaintat spre avizare, în scopul îmbunătățirii acestuia înaintăm unele propuneri, inclusiv sub aspect redacțional și de tehnică legislativă, după cum urmează:

1. La pct.9 din proiect:

1.1. propunem modificarea structurii art.208¹, deoarece acesta nu corespunde structurii și formei de conținut a unei norme penale.

Astfel, alin.(1) și (2) al acestei norme prevăd o pedeapsă maximă a închisorii egale, de 6 ani, deși cea prevăzută de alin.(2) ar urma să fie mai mare deoarece reglementează niște agravante la norma de bază. Totodată, alineatul (3) al normei vizate în general prevede o pedeapsă mai blândă decât cea prevăzută la alin.(1) și (2), deși ca caracter al acțiunii ce urmează a fi îndeplinită de către făptaș este mai periculoasă decât fapta prevăzută la alin.(1). Or, sensul ipotezei faptei incriminate la alineatul (3) constituie urmărirea așa numitor beneficiari ai serviciilor sexuale prestate on-line de un minor, care este implicat în activități sexuale.

În aceeași ordine de idei, din analiza comparativă a faptelor prevăzute la alineatul (1) și alineatul (3) al art.208¹ (*accesareamaterialelor privind abuzul sexual asupra minorilor, și cea de utilizare a serviciilor sexuale on-line prestate de un copil*) înțelegem că ambele fapte țin de accesarea de către un utilizator a informațiilor de abuz și exploatare sexuală a unui minor, dar având componente diferite:

- în ipoteza prevăzută **la alin.(1)** al normei comentate, acțiunea are ca obiect **O ÎNREGISTRARE** video/foto a unui copil abuzat/exploatat sexual;

- în ipoteza prevăzută **la alin.(3)** al aceleiași norme, acțiunea are ca obiect **O TRANSMISIUNE ÎN DIRECT (ON-LINE)** a unui copil exploatat sexual comercial.

Astfel, **ambele acțiuni țin de accesarea** unei astfel de informații, doar că la alin.(3) este **o transmisiune în direct** a exploatării, care deseori este însoțită de manipularea copilului, când cel ce accesează așa numitul *video-chat* dirijează acțiunile copilului și, totodată, conectează camera sa, etalându-se față de copil, situație care are un impact traumatizant mult mai sever față de minor și, respectiv, urmează a fi sancționat corespunzător pericolului social, raportat evident și la aliniatele precedente.

În concluzie, propunem a fi stabilită pentru alin.(3) al art.208/1 din Codul penal **o pedeapsă cu închisoarea de la 4 la 8 ani ...**, iar pentru persoanele juridice amendă în mărime **de la 6000 la 9000 unități convenționale**.

Mai mult, ținând cont de gravitatea pedepselor prevăzute la alin.(3) în comparație cu primele aliniate, se constată că ele contravin tehnicii legislative de emitere a actelor de succesiune a normelor în dependență de severitatea sancțiunilor.

2.1. La articolul 208¹ alineatul (4) a-1 reda cu următorul cuprins:

„(4) Acțiunile prevăzute la alineatul (1) și (2) săvârșite:

a) cu materiale ce implică minori care nu au împlinit vârsta de 14 ani;

b) cu materiale care implică violență și zoofilie;

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 8 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 7000 la 10000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea ei.”

Totodată, propunem a completa articolul 208¹ cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Acțiunea prevăzută la alineatul (3) săvârșită:

a) în privința unui minor care nu a împlinit vârsta de 14 ani;

b) cu aplicarea violenței sau amenințarea aplicării ei”

se pedepsesc cu închisoare de la 6 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 7000 la 10000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea ei.”

Argumentare:

Agravanta de la litera a) alineatul (4) art.208¹ care prevede că *faptele prevăzute la alineatul (1), (2) sau (3) săvârșite în privința persoanei care nu a împlinit 14 ani*, nu are o formulare reușită și poate genera interpretări.

Astfel, faptele prevăzute la alineatul (1) și (2) din art. 208¹ sunt: *accesarea, distribuirea, difuzarea, oferirea, transmiterea, punerea la dispoziție, vânzarea, vindereade materiale privind abuzul sexual asupra minorului* și dacă continuăm cu agravanta *săvârșite în privința persoanei care nu a împlinit 14 ani*, atunci am putea interpreta că **oferirea sau punerea la dispozițiede materiale privind abuzul sexual asupra minorului unei persoane care nu a împlinit 14 ani** s-ar încadra în dispoziția art. 208¹

alin. (4) lit.a) fapt ce va prezenta similitudini cu fapta incriminată la alin.(1) lit.c) și la alin.(2) lit.e) al articolului 208³ din proiect :

- *punerea la dispoziția unei persoane care nu a împlinit vârsta de 16 ani a materialelor cu caracter pornografic adult sau a materialelor privind abuzul sexual asupra unui minor;*

- *aceleași fapte săvârșite în privința unei persoane care nu a atins vârsta de 14 ani;*

Totodată, având în vedere formularea normei prevăzute la art.208¹ probabil autorul la agravanta de la litera a) alin. (4) a avut în vedere că ***materialele de abuz sexual asupra minorilor prezintă sau implică minori în vârstă de până la 14 ani*** (în cazul alineatelor (1) și (2) art. 208¹) precum și ***utilizarea serviciilor sexuale on line prestate de un minor în vârstă de până la 14 ani*** (în cazul alineatului (3) de la art.208¹).

Prin urmare, pentru o mai bună formulare și pentru a nu admite interpretări având în vedere că norma penală, în special, trebuie să dispună de o claritate desăvârșită pentru toate elementele componente infracțiunii în cazul normelor din partea specială a legii penale s-a propus a reda această agravantă cu un alt cuprins.

2. La **pct.11** din proiect la articolul 208³ alineatul (1) cuvintele „*cu condiția că*” propunem a-l substitui cu cuvintele „*dacă fapta nu întrunește*” având în vedere că Codul penal în cazuri similare utilizează așa sintagme, iar textul „-206¹” urmează a fi exclus având în vedere că nu există așa infracțiune în Codul penal.

Procurorul General interimar

Ion MUNTEANU